

HALLSTAHAMMARS KOMMUN
kundcenter@hallstahammar.se

2023-05-19

1 (19)

Dnr- SI 2022:10845

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Tunboskolan i Hallstahammars kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Tunboskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Tunboskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och följer upp den pedagogiska utvecklingen på skolan genom att säkerställa samsyn av arbets- och förhållningssätt som ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att undervisningen har en tydlig struktur i alla klasser med intresseväckande inledning, tydliggörande av syfte och sammanfattande avslut.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer samsyn i personalgruppen kring arbetet med studieron med utgångspunkt i att stärka det förebyggande och främjande arbetet samt att rektorn följer upp att överenskommelser efterlevs.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning samt följer upp att lärarna samverkar kring bedömningsfrågor.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 mars 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 10435 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:10845) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Tunboskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp resultat och analyserar dessa i vissa delar. Rektorn fattar beslut om åtgärder men följer endast i begränsad omfattning upp att dessa ger avtryck i undervisningen. Även om rektorn delvis kartlägger resultat ur ett könsperspektiv så ger rektorn en svag styrning kring frågor som rör ett strategiskt jämställdhetsarbete. Den pedagogiska ledningen av rektorn saknar i vissa delar tydlighet kring arbets- och förhållningssätt.

Rektorn följer upp resultat men har en begränsad bild av undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp kunskapsresultat samt analyserar dessa till viss del. Lärare beskriver i intervju att efter varje termin görs en analys av kunskapsresultaten som sedan lämnas till rektorn. Rektorn har sedan dessa analyser som grund för kvalitetsarbetet. Lärare beskriver i intervju att de deltar i analysarbetet och i att ta fram förslag på åtgärder. En lärare lyfter specifikt behov i matematikundervisningen som inte hörsammats av rektorn, trots låga resultat under flera år. Inför detta läsår har rektorn identifierat låga resultat i naturorienterande ämnen för en årskurs och beslutat att ge förutsättningar för att undervisningen ska ske i mindre elevgrupper istället för helklass i ämnena för att höja resultaten.

Vidare framkommer i intervju med lärare att rektorn till viss del har strukturerade samtal kring undervisningens genomförande. Rektorn uppmuntrar tankar om undervisningen när sådana lyfts av lärarna men leder inte sådana diskussioner. Rektorn upplever sig ha en bild av undervisningen på det stora hela men har endast planerat för att genomföra strukturerade lektionsobservationer. I nuläget får rektorn återkoppling om undervisningen främst av speciallärare och spontana kontakter med lärare och elever.

Vidare visar granskningen att rektorn kartlägger regelbundet elevers upplevda trygghet. Det gör rektorn genom trygghetsenkäter under vår- och hösttermin och analysen av resultaten utgör tillsammans med analys av anmälda kränkningar underlag för beslut om åtgärder som rektorn fattar. Exempel på åtgärder som rektorn fattat utifrån resultaten av trygghetsenkäter är att lås bytts ut på toaletter, årskurs 4 har fått en egen ingång och ny rutin har införts där eleverna lämnar in sina mobiltelefoner innan de går in i omklädningsrum. Tryggheten har sedan länge varit ett identifierat utvecklingsområde på skolan och rektorn har bland annat anställt en speciallärare och en elevhälsocoach per stadie för att stödja trygghetsarbete på skolan. Vidare framkommer i intervju med elevhälsan att personalen haft kompetensutvecklingsdag och teman om värdegrund på initiativ av rektorn men det framkommer även att rektorn har svårt att hinna med att driva detta arbete. Rektorn har även initierat deltagande i en studie i samverkan med ett universitet för att öka tryggheten och studieron på lång sikt.

Rektorns ledning kring frågor som rör jämställdhet är begränsat

Granskningen visar att rektorn delvis kartlägger verksamheten utifrån ett könsperspektiv men analyser och åtgärder är vaga. Verksamhetsplanen innehåller kunskapsresultat och statistik delvis uppdelat för flickor respektive pojkar och visar i vissa fall på stora skillnader mellan grupperna men vidare analys kring detta saknas. I intervju med rektorn framkommer att det finns en viss tendens att i kollegiet pratar mer om pojkarna då flickorna klarar sig ganska bra ändå.

Rektorn har identifierat pojkar som presterar både väldigt högt och väldigt lågt kunskapsmässigt men få pojkar befinner sig i mellanskiktet. Rektorn får ofta frågan om hur skolan lyckas så bra med pojkar och hon tror att det beror på slumpen. Dock har rektorn identifierat en grupp pojkar som inte går på lektionerna och en grupp studiemotiverade pojkar med föräldrar som stöttar hemifrån. När det gäller svar på skolans egna trygghetsenkäter har rektorn inte sett någon skillnad mellan flickors och pojkars upplevda trygghet utan att det handlar om enstaka elever. Skolinspektionen kan dock se att svaren på trygghetsfrågorna i Skolenkäten 2022 skiljer sig mycket mellan flickor och pojkar. Av intervju med elever framkommer att elever upplever att de behandlas lika och får lika mycket utrymme i undervisningen oavsett kön.

Vidare visar granskningen att rektorn delvis ger ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Lärarna har tidigare läst litteratur om antipluggkultur i syfte att fokusera på studieteknik bland pojkar men effekterna av arbetet har inte följts upp av rektorn. I intervju med lärare framkommer att de arbetar med könsroller och att eleverna tycker att det är intressant samt att jämställdhet kommer in i de

samhällsorienterade ämnena. Lärare exemplifierar i intervju att alla elever får komma till tals i undervisningen oavsett kön och att jämställdhet kommer in i värdegrundsarbetet utan att beskriva arbetet närmare.

Rektorns pedagogiska ledning är otydlig

Granskningen visar att rektorn ger svag ledning i hur det pedagogiska utvecklingsarbetet ska bedrivas på skolan. I intervjuer framkommer att lärarna efterfrågar strukturerade möten för samverkan och ett utökat det kollegialt lärande. Det finns visserligen en mötesstruktur och utsedda funktioner för att leda dessa möten men rektorn följer enbart sporadiskt upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Dock har rektorn varit aktiv i elevhälsoarbetet och från höstterminen 2022 strukturerat om tidigare mitterminskonferenser. Rektorn tar i konferenserna numera upp elevernas resultat med ett fokus i hur undervisningen framåt ska läggas upp.

Vidare framkommer av granskningen att rektorn inte har tydliggjort vilket arbets- och förhållningssätt som ska gälla på skolan. Lärarna saknar samsyn bland annat kring frågor rörande trygghet och studiero, vilket framgår längre fram i beslutet under området för Trygghet och studiero.

Vidare framkommer av granskningen att nyanställda lärare delvis får en planerad introduktion. Ny anställda lärare erbjuds mentorer men i intervju uppger en nyanställd lärare att hen själv fått presentera sig för kollegor och fått söka kontakt med kollegor efter hand. Däremot får vikarier, enligt lärare, oftast en bra introduktion där de får en introduktionsdag med en lärare och har möten med personal som har funktionen som ledningsstöd på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och följer upp den pedagogiska utvecklingen på skolan genom att säkerställa samsyn av arbets- och förhållningssätt som ger avtryck i undervisningen.

Granskningen visar att rektorn enbart sporadiskt följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen och sällan deltar på möten med pedagogiska diskussioner. Rektorn inte har tydliggjort vilket arbets- och förhållningssätt som ska gälla på skolan och lärarna efterfrågar strukturerade möten för samverkan för att skapa samsyn inom fler områden och ett kollegialt lärande. Samt att rektorn endast

delvis har en planerad introduktion av nyanställda lärare som gör att de vet vad som förväntas av dem.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för och tydliggör innehållet i pedagogiska möten i syfte att skapa samsyn i personalgruppen. Rektorn kan själv delta vid mötena, alternativt delegera till annan pedagogisk funktion att leda mötena men då säkerställa återkoppling. Rektorn bör även följa upp att det kollegiala arbetet ger avtryck i undervisningen. Förslagsvis kan rektorn även initiera ett systematiskt arbete med lektionsobservationer, även här är det viktigt att rektorn säkerställer återkoppling om uppdraget delegeras för att få en helhetsbild av verksamheten. Som stöd i arbetet med observationer skulle rektorn kunna använda Skolinspektionens stödmaterial för lektionsobservationer [Observationsstöd \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se). Pedagogiska kollegiala möten med tydlig ledning och fokus på arbets- och förhållningssätt ihop med observationer kan leda till samsyn i personalgruppen kring hur det pedagogiska utvecklingsarbetet ska bedrivas. I det pedagogiska utvecklingsarbetet av undervisningen är det även viktigt att rektorn säkerställer introduktionen för nyanställda lärare och inom ramen för det tydliggöra arbets- och förhållningssätt på skolan. Som en del av den introduktionen kan rektorn exempelvis utse en legitimerad och erfaren mentor, om möjligt med samma behörighet som den nyanställda läraren. Mentorns uppgift kan vara att stödja den nyanställda under introduktionsperioden och rektorn ser till att mentorn får förutsättningar för det.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna är medvetna om vikten av att motivera eleverna att lära men ser det som utmanande. Vidare är undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassad till aktuell elevgrupp. Lärarna ger eleverna delvis möjlighet att reflektera utan givet svar i uppgifter och fångar delvis upp elevernas synpunkter i undervisningen. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd i undervisningen för att förstå och komma vidare i sitt skolarbete. Dock saknar

undervisningen en gemensam struktur kring intresseväckande inledningar där syftet tydliggörs och sammanfattande avslut.

Lärarna är medvetna om vikten av att höja elevernas studiemotivation och anpassar undervisningen

Granskningen visar att det finns en medvetenhet hos lärarna kring vikten av att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära men det sker inte som ett gemensamt förhållningssätt på skolan. I intervju med lärare framkommer exempelvis att vid mentorstid pratar lärarna med eleverna om förväntningar och försöker förmedla att de tror på eleverna. Lärare pratar spontant i kollegiet om att ha förväntningar på eleverna men de har inte haft strukturerade samtal kring begreppet förväntningar i kollegiet. Vidare framkommer i intervju med lärare att de skulle behöva hjälp med att nå elever som upplever skolan som meningslös. På skolan finns en grupp elever som trivs socialt men inte är studiemotiverade och där lärarna känner att de provat flera saker men det är svårt att höja studiemotivationen. I intervju med lärare lyfts att elever i svårigheter och som fått anpassningar kommer klara godkända betyg om de arbetar på lektionerna, utmaningen är att motivera elever som inte kommer till lektionerna. Lärarna är ändå medvetna om att det är viktigt att bygga relation med eleverna och lyssna på deras intressen både i och utanför klassrummet men lyfter även att det är svårt när det bara är en vuxen i klassrummet. Lärare beskriver i intervju hur de anpassar återkopplingen till eleverna för att mottagandet ska bli motiverande, exempelvis genom att välja att ge beröm enskilt eller mejla till vårdnadshavaren när en elev har lyckats bra på en lektion och läraren vet att eleven inte tycker om att få beröm inför andra. Vidare framgår av intervjuer med elevhälsan att elever i slutet av högstadiet hittat motivation med hjälp av en tydlig målbild att komma in på önskat gymnasieprogram och då kunnat höja sina studieresultat i kombination med extra insatser.

Vidare framkommer av granskningen att lärarna anpassar undervisningen för att eleverna ska tillgodogöra sig undervisningen och kunna få visa sina kunskaper. I intervju med lärare framkommer att elever har möjlighet att ta till sig undervisningen på ett anpassat sätt genom film eller gemensam läsning. Lärare berättar att de ibland inleder lektionerna med att upprepa uppgifter från föregående lektion för att säkerställa att alla elever har förstått. I intervjuer med elever framkommer att elever som inte förstår kan få en extra genomgång i ett mindre sammanhang medan övriga kan börja arbeta. Lärarna låter också eleverna visa sina kunskaper på olika sätt, exempelvis har elever som är bättre på att uttrycka sig muntligt fått spela in sin röst när de svarar på frågor istället för att skriva. På så vis får läraren kännedom om elevens kunskaper och kan anpassa den fortsatta undervisningen till en lämplig nivå.

Elever som kommit längre beskriver att de kan få extra uppgifter som problemlösning men att de ofta är mer av samma.

Eleverna involveras till viss del i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att undervisningen till viss del ger eleverna utrymme för att reflektera över sitt lärande och utveckla studieteknik. Vid observationer framgår att det finns lektioner med övningar och frågor som har karaktären ”rätt och fel” såväl som lektioner där eleverna får ställa hypoteser och resonera kring slutsatser. Det framgår även att lärare går igenom studieteknik vid läsande av faktatexter inför momentet som eleverna ska arbeta med.

Vidare framkommer av granskningen att eleverna till viss del involveras i planeringen och utvärderingen av undervisningen. I intervju med rektorn framkommer att skolan tar reda på vad eleverna tycker om undervisningen och att lärarna varje år utvärderar sin undervisning. Vidare beskriver lärare att undervisningen justeras efter vad de läser av i elevgruppen vid exempelvis genomgångar samt att de genomfört två olika enkäter med eleverna kring hur eleverna vill arbeta framåt. Resultaten av enkäterna har dock inte presenterats för eleverna. Vid utvecklingssamtal ställs frågan om eleven vill ändra på något men enligt lärarna är det oftast inte något eleverna vill ändra. Dock framkommer det i intervju med elever att undervisningen utvärderas i låg utsträckning och att det är beroende av lärare och ämne. Eleverna ges valmöjligheter i undervisningen och lärarna uppmanar delvis eleverna till inflytande. Exempelvis har lärare fångat upp att eleverna uttryckt att ett moment inom ett ämne är tråkigt och då uppmanat eleverna komma med förslag på hur det kan göras roligare. Av observationer och intervjuer framgår att elever ofta ges alternativ att välja mellan i undervisningen eller i vilken ordning de vill göra uppgifter. Exempelvis presenteras vid en lektion som observerades fyra uppgifter som eleven ska göra under terminen men eleven får själv välja ordningen. Vidare framkommer av intervju med lärare att de lyssnar in tankar hos eleverna inför val av redovisningsform, exempelvis beskrivs en situation där eleverna tycker att de haft mycket prov och läraren justerar till att eleverna fick redovisa i grupper. I Skolinspektionens Skolenkät 2022 svarar såväl eleverna som lärare lågt kring frågor om inflytande över undervisning.

Undervisningen är till viss del strukturerad och eleverna ges ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen till viss del består av olika typer av uppgifter och aktiviteter som skapar en variation. Av elevintervjuer framgår att eleverna är oeniga i vilken utsträckning som lärarna varierar undervisningen men ger exempel på hur lärare förklarar på olika sätt och ger förslag på olika varianter att lösa uppgifter. Vidare berättar eleverna att arbetet varierar mellan genomgångar, individuellt arbete och mer sällan grupparbete. I intervju med lärare framkommer att arbetssätt väljs

beroende av elevgrupp. Lärare berättar om hur de skapar möjlighet för eleverna att arbeta enskilt med aktivt lärarstöd och gemensamt i helklass med exempelvis läsning, diskussioner och digital frågesport.

Vidare framgår av granskningen att eleverna ges ett aktivt lärarstöd för att förstå och komma igång med sina uppgifter. I intervju med eleverna framkommer att elever får hjälp om de behöver och vid majoritet av observationerna är lärarna aktiva i att hjälpa och uppmuntra eleverna att komma vidare i arbetet.

Vidare framkommer av granskningen att undervisningen delvis är strukturerad men att inledningar och avslutningar varierar mellan lärare och är i vissa fall otydliga.

Lektionerna saknar till viss del intresseväckande inledningar och eleverna upplever att lärarna sällan kopplar undervisningens innehåll till elevernas intressen. Genomgående vid de observerade lektionerna har lärarna ett stort fokus på vad som ska göras utan att tydliggöra koppling till syftet med lektionen för eleverna. Vidare beskriver elever att lektionerna avslutas med att plocka undan och att sammanfattande avslut mestadels saknas. Av intervjuer med lärare framkommer att lärarna för några år sedan arbetat för att få en gemensam lektionsstruktur, dock har lärare olika uppfattningar om det finns en gemensam lektionsstruktur men lärarna uppger att de tipsar varandra om saker som fungerar bra. Lärare beskriver att start- och sluttid alltid står på tavlan samt vad eleverna ska göra.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att undervisningen har en tydlig struktur i alla klasser med intresseväckande inledning, tydliggörande av syfte och sammanfattande avslut.

Granskningen visar att undervisningen delvis är strukturerad men att den varierar beroende på lärare. Det finns lektioner som innehåller en intresseväckande inledning med genomgång av syfte för lektionen men ett flertal lektioner saknar det.

Sammanfattande avslut saknas på majoriteten av lektionerna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att undervisningen har en tydlig struktur i alla klasser med intresseväckande inledning och sammanfattande avslut. Det kan rektorn förslagsvis göra genom att organisera forum där lärarna tillsammans kan skapa en gemensam lektionsstruktur. Det finns inom skolan lärare som kommit långt med sin lektionsstruktur och rektorn har en möjlighet att sprida goda exempel vidare i kollegiet och på så vis skapa en likvärdighet. Genom att ge eleverna intresseväckande inledningar, med exempelvis kopplingar till aktuella

händelser eller elevernas intressen, ihop med tydliga instruktioner där bland annat mål och syfte framgår i början av lektionen kan det resultera i att elever arbetar mer målmedvetet, att studieron ökar och att eleverna får förutsättningar att tillägna sig mer kunskaper. Ett tydligt sammanfattande avslut av en lektion är en viktig del för att eleverna ska få syn på sitt eget lärande. Det ger även läraren ett bra underlag för vidare planering av undervisning i och med att läraren kan fånga upp vad eleverna tagit till sig av undervisningen. Som stöd i arbetet rekommenderar Skolinspektionen rektorn att ta del av Så startar du lektionen - Skolverket och Så avslutar du lektionen - Skolverket.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan till viss del bygger sitt trygghetsarbete på kartläggningar och analyser. Återkommande finns elever som ägnar sig åt annat än skolarbete och elever som upplever sig störda i sitt skolarbete. Lärarna har olika förhållningssätt i arbetet för att skapa studiero och eleverna involveras inte i arbetet. Skolan är dock i uppstartsfasen av ett arbete för att få all personal att arbeta mot samma mål.

Gemensamt arbete för trygghet saknas till viss del men åtgärder görs

Granskningen visar att det till viss del saknas ett gemensamt arbete för att skapa trygghet på långsikt men att vissa åtgärder görs för att öka tryggheten. Skolan kartlägger tryggheten regelbundet men återkopplar inte resultatet till eleverna. Det saknas även forum som klassråd och elevråd för eleverna på högstadiet eller annat forum för elever att kunna vara delaktiga i denna typ av frågor. I intervjuer framkommer dock att skolan har gjort åtgärder för att höja tryggheten på skolan genom att exempelvis samla in mobiltelefoner innan elever går in i omklädningsrum och bytt lås på toaletter utifrån synpunkter från elever samt startat upp ett arbete med trivselledare som ansvarar för rastaktiviteter på mellanstadiet. Skolan har även i egna trygghetsenkäter sett att många elever efterfrågar ökad närvaro av vuxna i skolans allmänna utrymmen vilket rektorn vidare har uppmuntrat personal på högstadiet till att vara. Även skolans kartläggning av kränkningar visar att de mestadels

sker i allmänna utrymmen. Rektorn har utifrån kartläggningen fattat beslut och anställt två studiecoacher som ska bidra till ökad trygghet och som fått ett särskilt ansvar i skolans allmänna ytor. För att skapa ett gemensamt arbete kring bland annat trygghet deltar skolan sedan hösten 2022 i en studie i samverkan med ett universitet. Lärare och rektorn har goda förhoppningar till att det ska ge resultat i form av ökad trygghet och studiero med tydliggörande av regler och ökad motivation hos elever men skolan är bara i uppstarten av studien. När det gäller antalet kränkningar skedde nästan en fördubbling från höst- till vårterminen föregående läsår. I verksamhetsplanen framgår även att planerade insatser för föregående läsår i väldigt liten utsträckning utförts och att det finns ett behov av att arbeta mer fokuserat med trivsel, trygghet och studiero samt att det är viktigt att engagera elever och all personal i arbetet.

Samlat arbete kring studiero saknas

Granskningen visar att skolan inte har något samlat arbete för att skapa studiero och att lärarna har olika förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero. I intervju med elever framkommer att lärarna har olika förhållningssätt. Lärare på mellanstadiet säger sig ha en samsyn i personalgruppen medan lärare på högstadiet säger att det inte är uttalat hur de ska arbeta för att skapa studiero. Skolans elevhälsa har inte fått i uppdrag att driva främjande åtgärder för studiero och har inte något övergripande ansvar för arbetet med studiero. Elevhälsan utgår från enskilda elever och att de enbart gjort insatser på gruppnivå när det varit oroligt, exempelvis i en klass som haft många lärarbyten. I intervjun med rektorn framkommer att skolan under läsåret 2020/2021 hade en förstelärare som drev arbetet med studieron och att det då ska ha tagit fram ett dokument kring hur skolan skulle arbeta med studieron, men Skolinspektionen kan inte se att arbetet är implementerat. Rektorn har under höstterminen 2022 initierat ett arbete inom en studie kopplat till ett universitet där fokus bland annat är att det ska finnas en tydlighet och gemensam struktur på skolan gällande regler och förväntningar. Arbetet är långsiktigt och skolan har inte hunnit se effekter än. I Skolinspektionens skolenkät har eleverna svarat lågt när det handlar om studieron och av intervjuer framkommer att studieron varierar mellan årskurserna. Vid elevintervju framkommer att elever blir störda av att andra elever går in och ut från lektioner vilket även bekräftas av observationer. Skolan har ordningsregler som, enligt eleverna, lärarna har bestämt och som ingen följer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer samsyn i personalgruppen kring arbetet med studieron med utgångspunkt i att stärka det förebyggande och främjande arbetet samt att rektorn följer upp att överenskommelser efterlevs.

Granskningen visar att det inte finns ett samlat främjande, förebyggande och åtgärdande arbete kring studieron på skolan. Ett av de främsta problemen som stör studieron är elever som går ut och in i klassrummen. Eleverna är inte delaktiga i framtagandet av ordningsregler och upplever att de regler som finns inte följs. Vidare visare granskningen att skolan har påbörjat ett samverkansarbete för att öka studieron i form av en studie ihop med ett universitet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att lärarna skapar samsyn kring arbetet med studieron på skolan. Den studie som skolan valt att ingå i behöver rektorn säkerställas att den ger önskvärd effekt på samma sätt som övriga insatser systematiskt behöver följas upp och utvärderas. Stöd i arbetet med studiero finns även att ta del av på Skolverkets hemsida Arbeta med att främja trygghet och studiero - Skolverket.

Vidare behöver skolan hitta former för elevernas delaktighet i att skapa studiero då arbetet med studiero är ett område där eleverna själva har mycket stor makt att påverka resultatet av arbetet. Det kan exempelvis ske genom någon form av fokusgrupper eller klassråd där elever och lärare grundligt analyserar orsaker till störningar och vad de tillsammans kan göra för att förbättra sin gemensamma arbetsmiljö. Resultat av trygghetsenkäter kan med fördel ingå som utgångspunkt för samtal. Därefter kan regler och förhållningssätt formuleras och förankras så att elever känner igen att de varit med i utformningen. Som inspiration till arbetet kan rektorn ta del av på Skolverkets hemsida Ordningsregler som ett verktyg för att främja studiero - Skolverket.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn identifierar och analyserar skillnader mellan nationella prov och betyg. Vidare för rektorn samtal med lärare när stora avvikelser framträder i betygsättningen. Rektorn kan ge förklaringar till stora avvikelser som funnits över tid. Vidare ger rektorn vissa men inte tillräckliga förutsättningar för lärarna att regelbundet samverka med varandra i bedömningsarbete och vid betygsättning.

Avvikelser i betygsättning identifieras och analyseras av rektorn

Granskningen visar att rektorn uppmärksammar skillnader i betygsättning och tar del av lärares reflektioner kring sin betygsättning. Rektorn uppger i verksamhetsplanen att betygsättningen i årskurs 6 överensstämmer med resultat på nationella prov och att lärarna har gjort en analys som gett rektorn svar på frågor om avvikelser. Vidare framgår av verksamhetsplanen att rektorn har uppmärksammat en avvikelse mellan resultat på nationella prov och slutbetyg i matematik och svenska. Rektorn har efter samtal med specialpedagog fått information som ger en rimlig förklaring till avvikelserna.

Vidare framkommer av granskningen att rektorn till viss del har samtal med lärarna när avvikelser identifieras. I intervju med lärare framkommer att det inte brukar skilja så mycket mellan nationella prov och betyg men de har inte heller fått frågor kring det av rektorn. Nationella proven används som riktmärke, enligt lärare, lärare reflekterar själva kring resultatet men inte med rektorn. Rektorn lyfter i intervju fram att samtal med lärare har skett i ett ämne där många elever inte nått målen och i ett annat ämne där många elever hade höga betyg. Rektorn får en preliminär bild över betygsättningen i mitten av varje termin då även en uppföljande konferens genomförs. Vid terminsslut görs analyser där läraren först analyserar sin egen undervisningsgrupp, vidare analyser sker i arbetslaget och i sista steget är rektorn med och analyserar hur det ser ut på skolenivå.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg sker till viss del

Granskningen visar att rektorn ger vissa förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra omdömen och betyg men att vissa lärare även lämnas ensamma i sin profession. Rektorn framhåller i intervju att lärarna har kompetens inom bedömning och att det finns konferenstid och kompetensutvecklingsdagar för lärarna med fokus på bedömning. I intervju med rektorn framkommer att rektorn inte vet om lärarna gör en allsidig bedömning i betygsättningen utifrån varje elev men att rektorn samtalar med lärarna om många elever inte får godkänt. Inför varje betygsättningsperiod mejlar rektorn ut länkar till Skolverkets webbsidor så att lärarna kan uppdatera sina kunskaper inför betygsättning. I intervjuer med lärare framkommer att provresultat och inlämningsuppgifter är underlag för betygsättning men även vad eleverna presterar under lektioner i form av exempelvis diskussioner. I intervju med lärare på mellanstadiet framkommer att lärarna hjälps åt att rätta nationella proven och att sambedömning av nationella proven även sker tillsammans med lärare från en annan skola. Lärare beskriver att samtal om betygsättning ofta förekommer i spontana diskussioner och vid några strukturerade möten per termin. Vidare framkommer att lärare på högstadiet enbart sambedömer nationella prov och då bara med lärare från den egna skolan. En lärare berättar att hen inte har kollegor i något av sina tre undervisande ämnen och får bedöma på egen hand och lutar sig mot styrdokument och sin utbildning. Lärare som är nya på skolan får, enligt rektorn, delta i bedömningsarbetet och diskussioner av nationella prov som stöd i sin betygsättning för att förstå vad som förväntas för en viss nivå.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygsättning samt följer upp att lärarna samverkar kring bedömningsfrågor.

Granskningen visar att rektorn behöver skapa förutsättningar för alla lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygsättning. Det finns lärare som inte ges möjlighet att jämföra och diskutera betygssättning inom sitt undervisande ämne. Sambedömning förekommer främst i samband med nationella prov. Vidare framgår att rektorn i högre grad behöver följa upp hur sambedömningen fungerar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för alla lärare att utveckla sin kompetens inom bedömning genom ett organiserat kollegialt lärande kontinuerligt under året. Lärare behöver ges förutsättningar att samråda med

andra lärare vid exempelvis tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov ska beaktas eller om att vid särskilda skäl bortse från enskilda delar av betygskriterierna. Ett professionellt samtal om utformningen av ändamålsenliga bedömningssituationer och bedömning av olika underlag kan förbättra likvärdigheten. Sådana diskussioner kan ha både formativa och summativa syften. Lärarna kan till exempel tillsammans analysera underlag och på vilka olika sätt som eleverna ger uttryck för sin förståelse av ämnesinnehållet. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga omdömen och betyg. Rektorn bör se till att lärare får tid och möjligheter att tillsammans med kollegor diskutera ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer samt följa upp detta arbete. Saknas ämneskollegor inom skolenheten är det önskvärt att rektorn skapar mötesforum, fysiska eller digitala, tillsammans med andra skolenheter för att lärare ska få stöd i sitt bedömningsarbete. Rektorn behöver även säkerställa att nya lärare får stöd i arbetet med bedömning och betygsättning.

På Skolinspektionens vägnar

Sofia Granberg

Anna Grimlund

Beslutsfattare

Föredragande

I handläggningen av ärendet har även utredare Sara Lidegran och Siri Morawski medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningen inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tolv lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14-15 februari 2023 och hade digital intervju med rektorn 21 februari 2023. Besöket genomfördes av utredare Sara Lidegran och Siri Morawski.

Tunboskolan är en mellan- och högstadieskola belägen i Kolbäck i Hallstahammars kommun. Skolan har vid besöket 208 elever fördelat på årskurserna 4-9. Huvudman är Hallstahammars kommun.